

ἐν Φλωρεντία, ἐν Ὁρβιέτῳ καὶ ἐν Ῥώμῃ, ὅπου καὶ ἀπέθανε. Ἀφῆκε μικρογραφίαν ἐπεξηγηματικὴν τῶν μεγαλοπρεπῶν τοιχογραφιῶν τοῦ εἰς τὰς Μονὰς τῆς Φλωρεντίας. Θαυμάζουσι πρὸ πάντων ἐν τῷ Ἀγίῳ Μάρκῳ τὴν καταπληκτικὴν δύναμιν τῆς συνθέσεως τῆς παριστώσης τὰ Πάθη τοῦ Χριστοῦ, καὶ κατὰ δεύτερον λόγον τὸν Ἅγιον Δομίνικον γονυπετῇ πρὸ τῶν ποδῶν τοῦ Χριστοῦ, τὸν Εὐαγγελισμόν, τὴν Στέψιν τῆς Παρθένου ἐν μέσῳ ἑξ ἁγίων προσκυνούντων αὐτήν, κτλ. Ὁ Εὐγένιος IV καὶ κυρίως ὁ Νικόλαος Βλουϊ παρήγγειλαν πολυάριθμα ἔργα εἰς αὐτὸν διαμένοντα ἐν Ῥώμῃ. Θαυμάσαι προσέτι εἰσὶν αἱ τοιχογραφίαι τοῦ ἐν τῷ παρεκκλησίῳ τοῦ Νικολάου V εἰς τὸ Βατικανόν. Εἶνε προσέτι ἀξιοσημείωτος διὰ τὸν πλήρη γλυκύτητος καὶ ἁρμονίας χρωματισμὸν εἰς τὰ ἔργα του, τὴν ποικιλίαν τῶν θέσεων καὶ τὴν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ζωηρότητα τῆς ἐκφράσεως. Πολλὰ τῶν ἔργων του σώζονται εἰς διάφορα μουσεῖα τῆς Εὐρώπης, ὡς ἐν Φλωρεντία, Μονάχῳ, Βερολίνῳ καὶ ἀλλαχοῦ, τὸ δὲ Λοῦβρον κατέχει ἐξ αὐτῶν τὴν στέψιν τῆς Παρθένου καὶ τὰ θαύματα τοῦ Ἀγίου Δομίνικου.

ΕΥΓΕΝΙΟΣ ΔΕΛΑΚΡΟΑ

Ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ περιδόξου τῆς Γαλλίας ζωγράφου Εὐγενίου Δελακροά εἰκοσαετηρὶς συμπληροῦται σήμερον, ὅτε δημοσιεύομεν ἀρίστην αὐτοῦ εἰκόνα, ἀναμνησκόμενοι κατὰ καθῆκον οὐ μόνον περικλυτοῦ ζωγράφου καὶ δεινοῦ συγγραφέως, ἀλλὰ καὶ μεγάλου φιλέλληρος.

Ὁ Εὐγένιος Δελακροά, γεννηθεὶς παρὰ τὸ Σάρενον, χωρίον κείμενον πλησίον τῶν Παρισίων, ἐν ἔτει 1798, παιδιόθεν ἐτι ἐπεδόθη εἰς τὴν σπουδὴν τῆς θείας τέχνης, εἰς τὰ μυστήρια τῆς ὁποίας δὲν ἐδράδυνε νὰ εἰσδύσῃ χάρις εἰς τὴν φυσικὴν αὐτοῦ κλίσιν.

Τὸ πρῶτον ἔργον τοῦ Δελακροά ὁ *Δάντης διερχόμενος τὸν Ἀχέροντα μετὰ τοῦ Βιργιλίου*, ἐστέφθη ὑπὸ πλήρους ἐπιτυχίας, ἐκπληξάσης τὸν τότε νεανίαν Θιέρσον, καταχωρίσαντα ἐν τῇ *Συνταγματικῇ* πολύστηλον ὑπὲρ τοῦ νεαροῦ ζωγράφου ἄρθρον, ἡγοράσθη δὲ ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως, καταθεσάσης αὐτὸ ἐν τῷ Λουξεμβούργῳ, ἀντὶ δισχιλίων φράγκων. Ἡ σφαγὴ τῆς *Χίου*, δεύτερον αὐτοῦ ἔργον, καλλύνει τὸ αὐτὸ Λουξεμβούργον, πωληθὲν ἀντὶ δισχιλίων φράγκων. Κατόπιν ἐγνώσθησαν πολλὰ ἄλλα ἔργα τῆς ἐξόχου φαντασίας του καὶ ποιητικῆς χάριτος, συναποτελοῦντα εὐσθενὲς καὶ ἀδιάφθορον μνημεῖον τοῦ ἀνδρός. Τινὰ τούτων σημειοῦμεν ὡδε:

Ὁ *Ἀμλετ*, ὁ *Γκιαούρης*, ὁ *ἐν τῇ φυλακῇ τῶν Τυφλῶν Τάσος*, ἡ *Ἑλλὰς ἐπὶ τῶν τοῦ Μεσολογγίου ἐρειπίων*, ὁ *Ἰουστιανός*, ὁ *Χριστὸς ἐν τῷ κήπῳ*, θαυμαστὴ εἰκὼν λύπης καὶ μελαγχολίας, ὁ *Μαρῖνος Φαλιέρος*. Διὰ τὸν τελευταῖον τοῦτον τῷ προσεφέρθησαν 8 χιλ. φράγκων,

ἀλλ' ἀπεποιήθη νὰ τὸν πωλήσῃ ὡς ἔργον τὰ μάλα ὑπὸ τῶν ἀντιπάλων του κατακριθὲν.

Τῆς νηπιώδους ἡλικίας τοῦ Εὐγενίου διηγεῖται γλαφυρῶτα ὁ Ἀλέξανδρος Δουμῆς, ἐν τοῖς ἀπομνημονεύμασιν αὐτοῦ, οὐ τυχαῖα συμβάντα, ἐξ ὧν πολλάκις διεκινδύνευσε τὴν ζωὴν του, ἀλλὰ καὶ πάντοτε διέφευγε τὸν κατὰ πόδας διώκοντα αὐτὸν θάνατον παρασκευαζόμενος διὰ τὸ μέλλον λαμπρὸν καὶ ἐνδοξον στάδιόν του.

Ὁ Εὐγένιος Δελακροά ὑπερεῖχε καὶ αὐτοῦ τοῦ Μιχαήλ Ἀγγέλου κατὰ τὴν δύναμιν τῆς φαντασίας.

Ἐν τῇ ὁμιλίᾳ του ἦτο ἐκφραστικώτατος, εὐθυμότατος, ἐτοιμότατος, οὐδὲ περιωρίζοντο τὰ ἐξέχοντα προτερήματά του ἐν τῇ γραφικῇ.

Ὁ Δελακροά κατεχώρισε καὶ διατριβάς ἐν περιοδικοῖς συγγράμμασι περὶ τοῦ Μιχαήλ Ἀγγέλου, τοῦ Γερικέλ καὶ ἄλλων.

Ἄλλ' ὅ,τι ἐπὶ μᾶλλον καθιστᾷ ἀγαπητὸν τὸ ὄνομά του εἰς ἡμᾶς εἶνε ὁ φιλελληνισμός, δι' οὗ ἡ φαντασία του ἐπτερύγισεν εἰς τὴν ἀθάνατον γῆν τοῦ Φειδίου, ἐν ἣ ἐποχῇ ὑπέφωσκεν ἀνατέλλων, ὡς ἡ Ἴρις μετὰ τὸν κατακλυσμὸν, ἀπὸ ἐρειπίων καὶ τάφων ὁ ἀστὴρ τῆς ἑλληνικῆς Ἐλευθερίας, καὶ ἐπλασε δύο ἀθάνατα ἔργα ἑλληνικῆς ὑποθέσεως, ὧν ἐμνήσθημεν ἀνωτέρω.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ

ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΟΝ ΧΙΛΛ

Εἰς χαρμόσυνον ἑορτὴν μᾶς προσεκάλει τῇ 3ῃ Ἰουνίου ἐν τῶν ἀρίστων καὶ ἀρχαιοτέρων Ἑλληνικῶν Παρθεναγωγείων, τὸ τῆς κ. Φ. Μ. Χίλλ. Αἱ μαθήτριά τιν τῶν ἀνωτέρων τάξεων ἐπρόκειτο νὰ ἐξετασθῶσιν εἰς τὴν ὁργανικὴν καὶ φωνητικὴν μουσικὴν. Τῇ 4 μ. μ. ὥρᾳ ἄπειρον πλῆθος κυρίων, γονέων, κηδεμόνων ἐτι δὲ καὶ φιλομούσων δεσποινίδων συνωθεῖτο εἰς τὰς εὐρείας αἰθούσας τοῦ καταστήματος περιέρχον διὰ τὴν ἐπιτυχὴ ἐκτέλεσιν τοῦ προγράμματος ὅσον καὶ ἀνυπόμονον διὰ τὴν ἐναρξιν. Ὁ κ. Φωσκίνης δίδει τέλος τὸ σημεῖον τῆς ἐνάρξεως καὶ διὰ χορωδίας ἐπιτυχῶς συντεθειμένης ὑπὸ τοῦ ἰδίου ἄρχεται ἐπιτυχῶς ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἐν τῷ προγράμματι ἀναγεγραμμένων μουσικῶν ἔργων.

Ἐν τῷ προγράμματι τὴν πρώτην θέσιν κατεῖχεν ἡ Γερμανικὴ μουσικὴ διὰ τοῦ Mozart, Beethoven καὶ Mendelssohn, τὴν δευτέραν ἡ Ἰταλικὴ διὰ τοῦ Rossini καὶ Verdi καὶ τὴν τρίτην ἡ Γαλλικὴ διὰ τοῦ Suppé.

Ἡ Sonate τοῦ Mozart ἦτο τὸ πρῶτον ἐκτελεσθὲν ἔργον διὰ 4 χειρῶν ὑπὸ τῶν δεσποινίδων Μ. Ἀλβανάκη καὶ Μ. Μαντζαδίνου, εἴτα ἐξετελέσθη ἡ Sonate τοῦ Clementi ὑπὸ τῶν δεσποινίδων Ε. Βάλβη καὶ Α. Μαυρομάτου, ἡ Ouverture τοῦ Suppé ὡσάυτως διὰ τεσσάρων χειρῶν ὑπὸ τῶν δεσποινίδων Α. Γκέγκεν καὶ Ε. Ἰατροῦ, ἡ Sonate τοῦ Beethoven ὑπὸ τῆς δεσποινίδος Μ. Μαν-

τζαβίνου, ἡ Rapsodie Oungroise τοῦ Listz ὑπὸ τῆς δεσποινίδος Κ. Κυπριάδου καὶ τέλος ἡ Ouverture δι' ὀκτὼ χειρῶν τοῦ κ. Φωσκίνη ὑπὸ τῶν δεσποινίδων Μ. Μαντζαβίνου, Α. Μαυρομμάτου, Ε. Ἰατροῦ καὶ Μ. Ἀλβανάκη. Ὡσαύτως δὲ ἐψάλησαν τρία ᾄσματα ὑπὸ τῆς δεσποινίδος Μ. Ἀλβανάκη καὶ τέσσαρες χορωδαί.

* *

Ἰδοὺ ἐν ὀλίγοις τὸ ἐκτελεσθὲν πρόγραμμα τῆς μουσικῆς τοῦ ἀνωτέρω παρθεναγωγείου, πλούσιον, καθ' ἡμᾶς, περιέχον δ' ἔργα ὧν ἡ ἐκλογή ἦν ἄρκετὰ ἐπιτυχῆς χάρις εἰς τὸν ἄοκνον ζῆλον τοῦ μουσικοδιδασκάλου κ. Φωσκίνη. Ἄλλοτε εἰς παρωχημένους χρόνους καὶ εἰς ἡμέρας ἐξετάσεων μάτην θὰ ἀνέμενέ τις νὰ ἴδῃ ἐκτελούμενον εἰς τὰ ἡμέτερα σχολεῖα ἄριστον μουσικὸν ἔργον εἶτε διὰ τῆς ὀργανικῆς, εἶτε διὰ τῆς φωνητικῆς μουσικῆς.

Τότε οἱ διδάσκαλοι ὥς καὶ αἱ διδασκάλισσαι δημοσίων ἢ ἰδιωτικῶν σχολείων περιωρίζοντο οἱ ἴδιοι, ὅπως ἐκμάθωσιν εἰς τὰ παιδία τὸν ἐθνικὸν ὕμνον καὶ ἐν ἡ δύο ἑτέρα ἐθνικὰ ᾄσματα, προσευχὴν τινα πρὸς τὸν Θεὸν κατὰ τὴν ἑναρξιν καὶ τινα βασιλικὸν ὕμνον, ἅτινα ἀπετέλουν τὸ γενικὸν πρόγραμμα τῶν μουσικῶν ἐξετάσεων ὅλων τῶν Ἑλληνικῶν Σχολείων, τὸ ὁποῖον μάλιστα ἐθεωρεῖτο καὶ πλουσιώτατον, ἐπισφραγισόμενον δι' εἰλικρινῶν συγχαρητηρίων τῶν γονέων καὶ τῆς τότε δημοσιογραφίας.

Ἀλλὰ, τύχῃ ἀγαθῇ, κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαετηρίδα τὰ τῆς κατωτάτης ἐκπαιδεύσεως, ἰδίᾳ δὲ τὰ τῆς ἰδιωτικῆς, ἔλαβον ἄλλοιαν φάσιν, ὀφειλομένην οὐχὶ βεβαίως εἰς

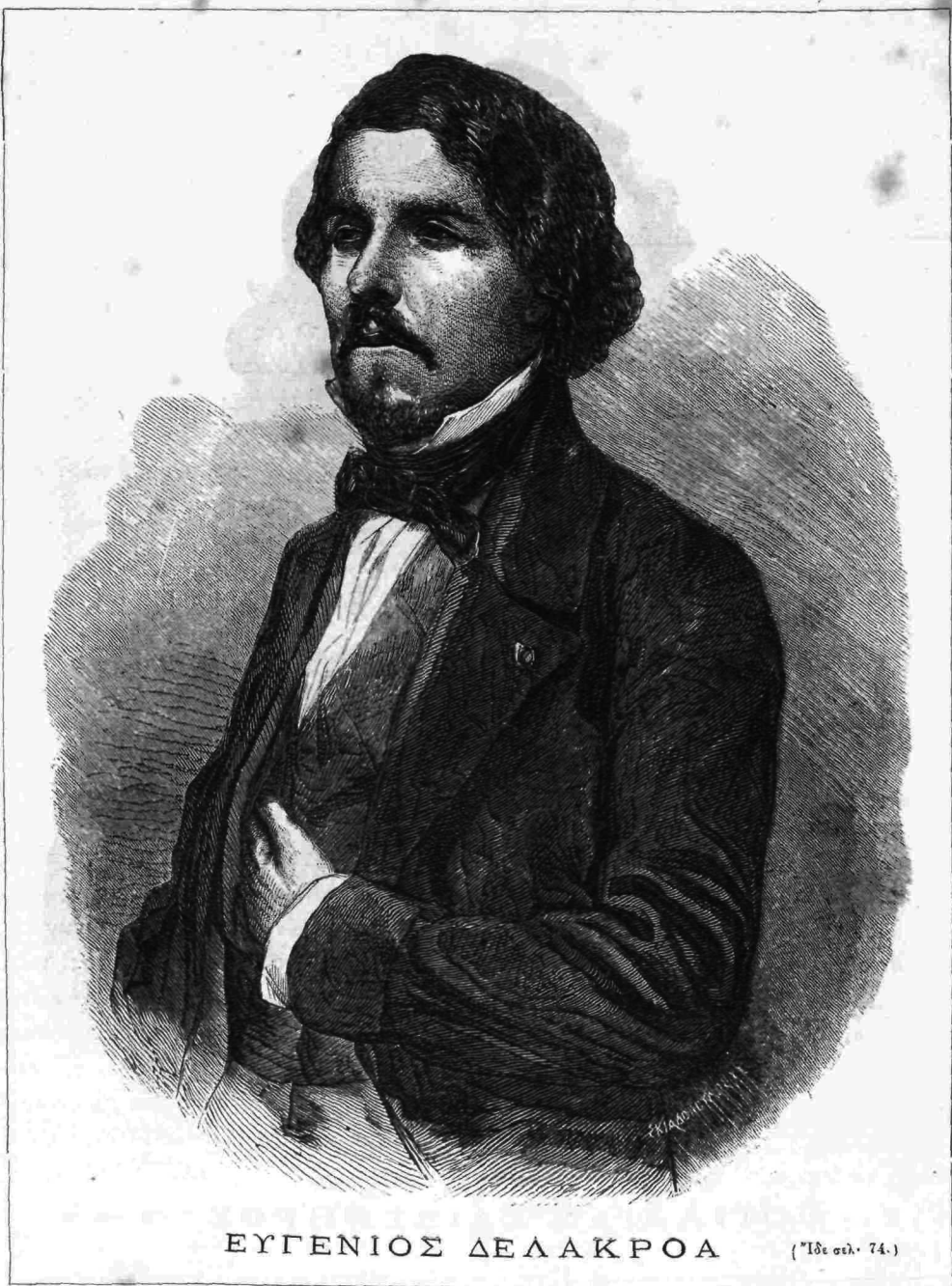
τὴν προθυμίαν τῶν κατὰ καιροὺς κυβερνήσεων, αἵτινες πόρρω ἀπέσχον μέχρι τῆς χθὲς ἀπὸ τοῦ νὰ μεριμνῶσιν ὄντως καὶ συστηματικῶς περιοριζόμεναι μόνον εἰς ἀσκόπους ἐπιθεωρήσεις διὰ διοριζομένων ἐπιθεωρητῶν τῶν κατὰ δήμους σχολείων, ἀλλ' εἰς τὸ προοδευτικὸν πνεῦμα καὶ τὴν ἐπίζηλον ἱκανότητα εὐπαιδευτῶν διευθυντῶν καὶ διευθυντῶν γνωστῶν ἐν Ἑλλάδι ἰδιωτικῶν σχολείων.

Ἰδοὺ λοιπὸν ἡ πρώτη ἀφετηρία τῆς προόδου τοῦ

μουσικοῦ αἰσθηματος παρ' ἡμῖν διὰ τοῦτο σήμερον βλέπομεν ἅπαντα τὰ ἐν Ἑλλάδι ἐκπαιδευτήρια, μὴ ἐξαιρουμένων οὐδ' αὐτῶν τῶν δημοτικῶν σχολείων, ἐν τοῖς προγράμμασιν ἐκάστου σχολικοῦ ἔτους νὰ ἀναγράφωσιν ὥς ἐν τῶν ἀπαραιτήτων μαθημάτων καὶ τὸ τῆς ὀργανικῆς καὶ φωνητικῆς μουσικῆς, διδασκόμενον δι' ἰδίων καὶ διακεκριμένων ἐν τοῖς Ἑλλήσι μουσικοδιδασκάλων.

Ἐάν εἰσέλθῃτε σήμερον εἰς τὰς πλείστας τῶν οἰκιῶν, ἐνταῦθα καὶ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις, ἐκεῖ ἡπάρᾳ τὴν γωνίαν αἰθούσης κομψῶς διασκευασμένης ῥίπτοντες περίεργον βλέμμα, θὰ εὕρητε τὸ κλειδοκύμβαλον καὶ πρὸ αὐτοῦ μετὰ ζήλου πρὸς τὴν

μουσικὴν καθημένην τὴν φιλόμουσον δεσποινίδα καὶ πιέζουσαν τὰ πληκτρα τοῦ ὀργάνου διὰ τῶν λεπτῶν δακτύλων τῆς. Πόθεν ἡ τόση πρὸς τὴν μουσικὴν ἀγάπη, ἐκ τῆς ἐμφύτου κλίσεως τοῦ Ἑλληνος ὡς συνήθως λέγομεν, ἢ ἐκ μόνης τῆς φροντίδος τῶν γονέων; οὐχὶ ἀμφότερα ταῦτα ἐχρησίμευσαν συνακολουθήσαντα τὴν πρόοδον ἣτις ἐπ' αἰσίοις ἤρξατο ὁλοδύναμος προχωροῦσα ἀπὸ τῆς ἀφετηρίας τοῦ ἰδιωτικοῦ σχολείου.

ΕΥΓΕΝΙΟΣ ΔΕΛΑΚΡΟΑ

("Ἰδε σελ. 74.)

Καὶ ἤδη μετὰ τὴν μικρὰν ταύτην παρέκβασιν, σημειοῦμεν τὰς ἐντυπώσεις μας ἐπὶ τῶν ἐκτελεσθέντων κατὰ τὴν ἄνω μνημονευθεῖσαν ἡμέραν μουσικῶν ἔργων.

Ἐὰν ἡ διευθύνουσα τοῦ παρθεναγωγείου ἔδιδε σημεῖα ἀριστεύσεως, στέφανον ἢ βραβεῖον ὡς ἄλλοτε, τοῦτο νομίζομεν ὅτι ὠφείλετο, ὡς καὶ οἱ παρευρεθέντες θὰ συνεφώνουν, εἰς τὴν ἐκ Καλαμῶν συμπαθῆ καὶ τρυφερὰν δεσποινίδα Μαρίαν Ἀλβανάκη, ἣτις ἐν τῇ ὀργανικῇ

μουσικῇ ὅσον καὶ ἐν τῇ φωνητικῇ, ἐν τῇ κωμῳδίᾳ ὅσον καὶ ἐν τοῖς ἑλληνικοῖς, διηγείρε τὰς εἰλικρινεστέρας συμπαθείας καὶ τὰ ἀφθονώτερα συγχαρητήρια· ἐμελψε μετὰ πολλῆς χάριτος καὶ διὰ γλυκείας φωνῆς ἐπίζηλα ἐπιδείξασα προτερήματα εἰς τὸ ᾄδειν· ἐν τῇ κωμῳδίᾳ ὑπεκρίθη ἀφελῶς καὶ λίαν τεχνήντως, ἐν τέλει δὲ ἐν τῇ τῶν ἐργοχειρῶν αἰθούσῃ τὰ εὐμορφώτερα τῶν ἐκτεθέντων, ἐν οἷς καὶ κάλυμμα ἁγίας γραφῆς ἔφερον τὸ ὄνομά της μὴ λησμονησάσης ὡς καλῆς χριστιανῆς καὶ τὴν πρὸς τὴν θρησκείαν ὀφειλομένην ἀγάπην. Εἴτα ἤρχετο ἐπίσης μὲ πολλὰ προτερήματα ἢ ἐκ Σμύρνης δεσποινὶς Ε. Ἰατροῦ, ἐκτελέσασα ἐπὶ

τοῦ κλειδοκυμβάλου ἐπιτυχῶς τὴν *Ouverture* τοῦ *Suppé* διὰ 4 χειρῶν μετὰ τῆς ἐπίσης καλλίστης δεσποινίδος Α. Γκέγκεν· τὴν αὐτὴν δὲ ἰκανότητα ἐπεδείξατο εἰς τὰ ἑλληνικὰ μαθήματα ὡς καὶ εἰς τὴν ἀπαγγελίαν ἐκ τῆς *Esther* τοῦ *Racine*. Ὡσαύτως οὐχὶ ἀνεπιτυχῶς καὶ αἱ λοιπαὶ μαθήτριάς ἐξητάσθησαν ἰδίᾳ δὲ αἱ δεσποινίδες Μαρία Μαντζαβίνου καὶ Κ. Κυπριάδου διακριθεῖσαι ἐν τῷ κλειδοκυμβάλῳ ὅσον καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς μαθήμασι, μὴ ὑπο-

λειπομένων δὲ καὶ τῶν δεσποινίδων Ε. Βάλβη, Α. Μαυρομμάτου, Α. Τζίνη καὶ Ε. Πίσσα.

Ἀλλὰ καὶ ἡ κ. Μάσσων ὡς διευθύντρια καὶ οἱ κκ. καθηγηταὶ καὶ διδασκάλισσαι οὐχὶ μετὰ μικροῦ ζήλου ἐξετέλεσαν τὸ ὀφειλόμενον καθήκον, ὅπως παραδώσωσιν εἰς τὰς οἰκογενείας καλὰ τέκνα καὶ εἰς τὴν κοινωνίαν χρηστὰς καὶ εὐπαιδεύτους μητέρας. Ὁ κ. Φωσκίνης ἰδίᾳ εἶνε ἄξιος πολλῶν καὶ εἰλικρινῶν συγχαρητηρίων, διότι καθ' ὅλον τὸ

σχολικὸν διάστημα διὰ τῆς ἐπιμονῆς καὶ τοῦ ὑπερβολικοῦ πρὸς τὴν μουσικὴν ζήλου παρεσκεύασεν ἀληθῶς μέμεγάλην ἰκανότητα μαθητριάς καὶ νέα μουσικὰ ἔργα ὡς τὸ *Addio*, τὸ ἔαρ, ἡμετέρα ποιήσεις, καὶ τὴν δι' 8 χειρῶν *Ouverture*, ἅτινα καὶ καλῶς ἐξετελέσθησαν καὶ ἐπιτυχῶς συνετέθησαν.

Ἡ μόνη παρατήρησις, ἣν ἔχομεν νὰ κάμωμεν, εἶνε ὅτι ἐκ σεβασμοῦ πρὸς τὰ πατρία καὶ ἐθνικῆς ἀνάγκης δέον, καθ' ἡμᾶς, νὰ ἐμπεριέχωνται πλειότερα ἑλληνικὰ ἔργα εἴτε ᾄσματα εἴτε ἀπαγγελίαι, ἐν τοῖς προγράμμασι τῶν ἐξετάσεων.

Δὲν ὁμιλῶ μερικῶς, ὁμιλῶ ἀνεξαρτήτως τοῦ προκειμένου κα

δι' ὅλους· εἶνε ἀληθές ὅτι στερούμεθα πολλῶν οὐχ ἥττον ὅμως ἀπαξιάων τῶν δυναμένων ἐργαζομένων ὑπὲρ συνθέσεων νέων ἑλληνικῶν ἔργων εἴτε μουσικῶν εἴτε ποιητικῶν, θὰ κατορθωθῇ μικρὸν καὶ κατ' ὀλίγον οὐχὶ ἡ ἐξάλειψις τῶν ξένων ἔργων ἐκ τῶν ἐξετάσεων διότι τοῦτο ἔνεκα τῆς ἀξίας ἃ ταῦτα κέκτηνται ἐστὶν οὐ μόνον ἀδύνατον ἀλλὰ καὶ ἐπιβλαβές, τοῦλάχιστον ὅμως ἡ εὐπρόσπορος συνύπαρξις καὶ ἑλληνικῶν ἔργων.

ΟΥΙΛΛΙΑΜ ΣΑΙΕΣ ΠΗΡΟΣ

(18ε σελ. 78).

Τὰ θερμότερα συγχαρητήριά μας εἰς τὴν ἀξιότιμον Διεύθυνσιν τοῦ παρθεναγωγείου διὰ τοὺς ἀτρύτους κόπους, οὓς καταβάλλει πρὸς ὑγιᾶ μόρφωσιν τῶν Ἑλληνίδων.

ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΘΕΑΤΡΟΝ

Εὐφρόσυνον ὄντως ἐντύπωσιν προξενεῖ εἰς πάντα θιασώτην τῆς Ἑλληνικῆς Σκηνῆς ἡ στοργὴ καὶ ἡ ὑποστήριξις, ἣν τὸ κοινὸν τῶν Ἀθηνῶν ἐπιδεικνύει ὑπὲρ αὐτῆς, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν ἀστοργον παραγκώνισιν εἰς ἣν κατεδίκασεν αὐτὴν τῶν ἀρμοδίων ἡ ἀκηδεῖα μέχρι τοῦδε, καὶ τὸ «Μουσεῖον» εὐοίωνως ἐκτιμῶν τὰς συμπαθείας ὅσας ὑπὲρ ἑαυτῆς ἐλκύει καὶ ἔχει κατακτήσει ἤδη αὕτη, θεωρεῖ καθήκον του νὰ τὴν ἐνθαρρύνῃ ὅση αὐτῇ δύναμις ἐν τῇ ἀναμφισβητήτῳ ὄντως προσῶν πρὸς ἣν γοργῶς τείνει, καὶ εἰς τὸ σχετικῶς τέλειον τῆς ὁποίας σημεῖον ὑπόκειται ὅτι θὰ φθάσῃ βεβαίως μίαν ἡμέραν ἂν ἀρυσθῇ σθένος καὶ χαρακτηρὰ ἐκ τῆς παραλλήλως ἀπαιτουμένης προόδου τῆς δραματικῆς ποιήσεως, ἥς ἄνευ θὰ ὑπολείπεται πολὺ τοῦ ποθητοῦ τούτου σημείου καὶ ἀναγκαίως θὰ χωλαίνῃ, ἀποκάμνουσα ἐν τῇ πάλῃ, ἣν μονομερῶς καὶ ἐπιτυχῶς, δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν, διεξάγει κατὰ τῶν πολλῶν πρὸς ἃ ἔχει ν' ἀντιπαλαίῃ στοιχείων τῆς παρακμῆς τῆς, ἅτινα πολλαχόθεν παρεμβάλλονται ἀνακόποντα τὸν εὐγενῆ αὐτῆς ζῆλον καὶ τὴν ἐγκαρτέρησιν, ἀρετὰς εἰς ἃς ὀφείλει τὴν πανθομολογουμένην μέχρι τοῦδε πρόοδον αὐτῆς, διότι μετὰ λύπης ἀναγκάζεται τις νὰ ὁμολογήσῃ, ὅτι, ἐκτὸς ὀλιγίστων ἐξαιρέσεων, ἐλάχιστα πρωτότυπα ἑλληνικὰ δραματικὰ ἔργα παρήγαγε μέχρι τοῦδε ἡ ἡμετέρα φιλολογία, ἰδίως δ' ἐπ' ἐσχάτων, ὑφισταμένη καὶ αὕτη τὰς συνεπείας τῆς μαρασμῶδους ἐπιδράσεως τῆς ὑλικῆς ἐποχῆς, ἣτις γενικῶς ἐνάρκωσε καὶ ποίησιν καὶ καλλιτεχνίαν καὶ πᾶν ὅ,τι πνευματικὸν ἀνάγεται εἰς τὸν κύκλον τοῦ ωραίου καὶ ωφελίμου.

Διὸ καὶ δὲν ἀδικοῦμεν τὴν Ἑλληνικὴν Σκηνὴν ἂν ἀναγκάζεται νὰ προσφεύγῃ εἰς δραματολογία ξένων γλωσσῶν καὶ σχολῶν ποικίλων, ἀφ' ὧν νὰ περισυλλέγῃ ὅ,τι δύναται καὶ κρίνει ὡς μᾶλλον ἀρεστὸν καὶ ὠφέλιμον, θεραπεῦον δ' ὅπως οὖν τὰς ἀπαιτήσεις καὶ ἀνάγκας αὐτῆς, ἀφοῦ δυστυχῶς παρ' ἡμῖν δὲν κατωρθώθῃ νὰ διαμορφωθῇ καὶ ἐπικρατήσῃ ἰδίᾳ γνησίᾳ δραματικῇ σχολῇ, προσφυῆς καὶ ἀρμόζουσα πρὸς τὰ ἥθη καὶ τὸν ἐθνικὸν χαρακτηρὰ.

Ἐπαινοῦμεν μᾶλλον αὐτὴν, φιλοτίμως ἀλλὰ καὶ ἐργωδέστατα προθυμοποιουμένην νὰ ἀντισταθμίζῃ κατὰ τὸ δυνατόν τὰς ἐλλείψεις ταύτας διὰ τῆς ὅσον ἔνεστιν ἐπιτυχέστερας παραστάσεως τῶν ἔργων ὅσα διδάσκει, πρὸς ἐκτίμησιν ἀσφαλῆ καὶ δικαίαν τῆς ὁποίας δέον νὰ μὴ παρασιωπηθῇ, ὅτι ἐνίοτε μόνῃ ἡ προσωπικὴ ἀξία καὶ ὁ ζῆλος τῶν ἡθοποιῶν συμβάλλουσιν.

Ὑπὸ τὰς ἀνωτέρω περιστάσεις καὶ τοὺς ἐκτεθέντας ὁρους κρίνοντες τὰ πράγματα, χαιρετίζομεν εὐμενῶς τὰς

πρὸ μικροῦ ἐγκαινισθείσας ἐργασίας τῶν παρλιτισίων ἑλληνικῶν θεάτρων, πλουσίως εἰς πρόσωπα τῶν κυριωτέρων δραματικῶν χαρακτήρων, καὶ εἰς δραματολογία ἐκ τῶν ἐκλεκτοτέρων, ἰδιαιτέραν δὲ καὶ ἀξιάπαινον στοργήν, ὡς εἰκός, τρεφόντων πρὸς τὰ πρωτότυπα ἑλληνικὰ ἔργα.

Ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε διδαχθέντων ἔργων ὑπὸ τοῦ θιάσου τοῦ κ. Ἀλεξιάδου πλήρως καὶ ἐκ τῶν προτέρων προμηνυομένη βεβαία ἐπιτυχία ἔσπευε τὴν παράστασιν τοῦ δημοφιλούς πλέον καταστάντος δράματος «ὁ Ῥακοσυλέκτης», ἐν τῷ μέσῳ ἀπείρου συρροῆς πλήθους, περὶ τοῦ ὁποίου, ὡς γνωστοῦ, καθὼς καὶ τοῦ «Ἐξηνταβελώνη», παραλείπομεν νὰ ἐκταθῶμεν ἀναλυτικώτερον.

Τὴν ἐσπέραν τῆς παρελθούσης παρασκευῆς ἀνεδιβάσθη ἐπὶ σκηνῆς τὸ δράμα «Μάρθα καὶ Μαρία» τῶν Γάλλων Βουρζῶ καὶ Μασσὼν κατὰ ἐπιμελεμένην μετάφρασιν τοῦ κ. Χρ. Δ. Ἀλεξιάδου, ἔργον μὴ στερούμενον ἀρετῶν, ὡς ἐντεχνοτάτης καὶ ἰσχυρᾶς τῆς πλοκῆς ὑφῆς, φυσικῶς καὶ ἀφελῶς χωρούσης, μυθιστορικῆς ὁμῶς καὶ οὐχὶ δραματικῆς, περιπετειωδῶν ἐπιπλοκῶν ἐν τῇ δράσει, ἱκανῶν σκηνῶν μεστῶν πάθους καὶ συγκινητικωτάτων, συνδέσεως καὶ δράσεως γοργῶς τὴν πλοκὴν παρακολουθοῦσων, δυνάμει ἐν τῇ ἐκφράσει, συγκρούσεως αἰσθημάτων, ἐλκυσσῶν ἀκουράστως ὅλως τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ θεατοῦ, ἔχει ὁμῶς καὶ ἐλλείψεις τινάς, κυριωτέρας τῶν ὁποίων φρονοῦμεν ὅτι εἶνε ἡ βεβιασμένη, σκοτεινὴ καὶ ἐν γένει ἄτεχνος λύσις, ἣτις καὶ αὐτὴν τὴν ἡθικὴν βάσιν τοῦ δράματος διασαλεύει καὶ συγχρόνως συγχύζει κακοζήλως τὸ ἐκ τῆς ὅλης δράσεως ἡθικὸν πόρισμα, ὅπερ, μετὰ τόσων δυνάμιν πλοκῆς κυρίως, ἀξίαν διακεχυμένην μονομερῶς ἐπὶ τινων σκηνῶν, καὶ ἐν γένει ἐπιβολήν, ἀπομένει ἰσχνότατον, διδάσκον τὴν ἀπὸ τῆς μέθης ἀποχὴν. Κυρίως δὲ διήγειραν τὴν συγκίνησιν αἱ τελευταῖαι σκηναὶ τῆς τρίτης καὶ τετάρτης πράξεως, ὅτε καταρᾶται ἡ Μαρία τὴν Μάρθαν, ἀγνοῦσα ὅτι εἶνε μήτηρ τῆς καὶ ὑποπτευομένη ὅτι ἐρᾶται τοῦ μνηστήρος αὐτῆς, καὶ ὅτε ὁ Δόκτωρ Δονασιὰν ἀποκαλύπτει εἰς τὴν Μάρθαν ὅτι εἶνε ὁ πατὴρ τῆς Μαρίας.

Ἡ παράστασις ἔρρευσεν ὁμαλῶς, ἐφαίνοντο δὲ οἱ ἡθοποιοὶ πάντες, ἐξαιρέσει ἀσήμεων τινῶν ὑπηρετῶν κλπ. καλῶς μελετήσαντες, ἀσκηθέντες ἐπιμελῶς, καὶ αἰσθανόμενοι τὸν χαρακτηρὰ ὃν ὑπεδύοντο, χάρις τῇ λελογισμένη διανομῇ τῶν προσώπων, ἣτις συνέβαλεν οὐκ ὀλίγον εἰς τὴν ἐπιτυχίαν. Ἰδίως δὲ ὑπεκρίθη μετὰ τῆς συνήθους αὐτῇ δυνάμει καὶ τέχνῃς τὸν Δόκτορα Δονασιὰν ὁ κ. Δημοσθένης Ἀλεξιάδης, συγκινήσας πολλάκις τοὺς θεατὰς καὶ χειροκροτηθεὶς. Καλῶς ἐπίσης ὑπεκρίθησαν καὶ οἱ κ.κ. Θεόδ. Πεταλᾶς τὸν Θεοβάλδον, Τσίνοτος ἀπαραμιλλῶς τὸν ναύαρχον καὶ Ἐλευθ. Βούλγαρης τὸν Γεώργιον. Ἐκ δὲ τῶν κυριῶν ὄντως ἐπεδείξαντο πλοῦτον τέχνης ἐν τε τῇ ἀπαγγελίᾳ καὶ τῷ παραστήματι αἱ κ. κ. Πιπίνα Βονασέρα ὡς Μάρθα, καὶ Φιλομήλα Βονασέρα ὡς Μαρία, κυρίως δὲ ἡ νεαρὰ καὶ ἀπταιστος τὴν γλῶσσαν κ. Φιλομήλα, ἐν τῷ προσώπῳ τῆς ὁποίας ἡ Ἑλλ. Σκηνή